

Sygn. akt IV KO 42/12

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Malarski

SSN Roman Sądej

w sprawie **M. C.**

skazanego z art. 258 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu – bez udziału stron

- w dniu 11 września 2012 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 31 stycznia 2012 r.,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego

z dnia 14 lutego 2011 r.,

postanowił:

- 1. oddalić wniosek o wznowienie postępowania,**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego,(...).**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy skazał M. C. m.in. za przestępstwa: 1) z art. 258 § 3 k.k. na karę roku pozbawienia wolności (pkt XXIX), 2) z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XXXII), 3) z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 159 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności (pkt XXXVI). Na

podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył powyższe kary pozbawienia wolności oraz kary jednostkowe orzeczone za inne przypisane mu przestępstwa i wymierzył karę łączną 5 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, w której podniesiono naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 5 § 2, art. 7, art. 170 § 1 pkt 2 w zw. z art. 6, art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k., błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku oraz naruszenie prawa materialnego – art. 60 § 3 i § 2 pkt 1 k.k., Sąd Apelacyjny, wyrokiem z dnia 31 stycznia 2012 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że w opisie czynu z pkt XXXVI w miejsce słów „N. N.”, „M. J. i osobą, co do której prowadzone jest odrębnie postępowanie” zastąpił słowami „i z osobami, co do których prowadzone jest odrębne postępowanie”, w części uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, wymierzył M. C. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności i w pozostałej części zaskarżony utrzymał w mocy.

W dniu 28 maja 2012 r. obrońca skazanego złożyła wniosek o wznowienie postępowania. Powołując się na przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit a k.p.k. wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego z dnia 14 lutego 2011 r. w pkt XXIX, XXXII i XXXVI oraz wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 31 stycznia 2012 r., którym utrzymano w mocy w/w wyrok Sądu Okręgowego w powyżej powołanych punktach i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

W uzasadnieniu wniosku podniosła, że już po wydaniu prawomocnego wyroku pojawiło się nowe źródło dowodowe w postaci podejrzanego C. T., który będąc współsprawcą przestępstw przypisanych skazanemu nie został przesłuchany przed sądem, gdyż ukrywał się poza granicami kraju. Aktualnie został on zatrzymany i w najbliższych dniach ma być przekazany do Polski, co umożliwi przeprowadzenie dowodu z jego przesłuchania.

Wyjaśnienia C. T. w powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie mogą wskazywać, że „sprawstwo czynów przypisano osobie niewinnej”. Będzie również możliwe zweryfikowanie na ich podstawie wyjaśnień P. K. Ponadto osoba ta może mieć wiedzę na temat pozostałych czynów przypisanych skazanemu.

Prokurator Prokuratury Generalnej w pisemnej odpowiedzi na wniosek wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nie znane przedtem sądowi. Przez nowe dowody nieznanne przedtem sądowi, które mogą być podstawą wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania należy rozumieć każdy dowód, z którym sąd nie zapoznał się w toku procesu i którego możliwość przeprowadzenia ujawni się po jego prawomocnym zakończeniu. Podstawą wniosku może więc być zarówno nowe źródło dowodowe, jak i nieznaną środek dowodowy.

Ponieważ C.T. w sprawie M. C. i in. nie był przesłuchiwany, to wskazany we wniosku obrońcy skazanego dowód z jego przesłuchania w charakterze świadka stanowi niewątpliwie nowy dowód w przedstawionym powyżej znaczeniu. Dowód ten nie realizuje jednak pozostałych, określonych w art. 540 § 1 k.p.k., wymagań. W szczególności nie wskazuje on na wysokie prawdopodobieństwo błędności prawomocnego wyroku w zakresie trzech przypisanych skazanemu (wskazanych we wniosku) przestępstw ani tego, że w wyniku wznowienia postępowania zapadnie w tym zakresie orzeczenie odmienne od poprzedniego.

W istocie nawet nie wiadomo czy C. T. - który miał zostać zatrzymany na podstawie Europejskiego Nakazu Aresztowania i przekazany Polsce - w ogóle złoży wyjaśnienia w swojej sprawie (jest podejrzany m.in. o czyny przypisane M. C.), a jeśli tak, to jakiej treści. Nie da się przecież wykluczyć, że skorzysta z prawa do odmowy składania wyjaśnień. Nie da się także wykluczyć, że przyzna się do popełnienia zarzucanych czynów i złoży wyjaśnienia podobne lub zbieżne z wyjaśnieniami tych oskarżonych, którzy zostali już prawomocnie osądzeni, oraz że np. potwierdzi wyjaśnienia P. K., na których oparto ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę skazania M. C. Takie, ewentualne, jego wyjaśnienia nie mogłyby zaś być uznane za miarodajne i przydatne nie tylko do uprawdopodobnienia błędności prawomocnych wyroków przypisujących skazanemu te trzy przestępstwa, ale nawet do inicjowania postępowania w przedmiocie wznowienia postępowania na korzyść skazanego. Wątpliwości w tym względzie zdaje się mieć nawet obrońca skazanego, którego obciąża obowiązek wykazania istnienia podstaw wznowienia, skoro w uzasadnieniu wniosku zastrzega, że wyjaśnienia C. T. mogą wskazywać na błędność prawomocnych wyroków. We wniosku wskazuje się więc, w istocie, na

możliwość złożenia wyjaśnień przez inną osobę w innym postępowaniu, co może prowadzić do uzyskania w przyszłości dowodu, który być może pozwoli na przyjęcie odmiennej wersji zdarzeń.

W tej sytuacji uznać należało, że zaoferowany przez obrońcę skazanego dowód na obecnym etapie postępowania zdecydowanie nie jest przydatny do uprawdopodobnienia błędności prawomocnych wyroków skazujących M. C. za przestępstwa z pkt XXIX, XXXII i XXXIV wyroku sądu pierwszej instancji.

Ponieważ we wniosku wskazuje się również na możliwość weryfikacji na podstawie tego dowodu obciążających skazanego wyjaśnień P. K. (w istocie odmiennej oceny tego dowodu) niezależnie od powyższego przypomnieć trzeba, że w ramach postępowania o wznowienie nie jest dopuszczalna kontrola poprawności ustaleń faktycznych dokonanych przez sądy orzekające oraz ponowne badanie wiarygodności dowodów, które przyjęto za ich podstawę. Przedmiotem rozstrzygnięcia w ramach tej instytucji prawa jest bowiem kwestia istnienia podstaw do wznowienia, nie zaś kwestia odpowiedzialności karnej, której dotyczy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2002 r., II KO 26/01, LEX nr 54422). Podkreślić także należy, że prawomocny wyrok posiada cechy trwałego rozstrzygnięcia przez sąd (ewentualnie przez sądy dwu instancji) rozpatrywanej sprawy w zakończonym już nim postępowaniu karnym. Przysługuje mu zatem przymiot domniemania prawdziwości ustaleń faktycznych, poczynionych w danej sprawie i stanowiących podstawę wyroku. Wzruszenie tego domniemania, a w konsekwencji prawomocnego wyroku, w drodze wznowienia postępowania może nastąpić jedynie w sytuacjach wyjątkowych. Taka sytuacja w tej sprawie nie zachodzi.

Z tych względów, uznając, że brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania prawomocnego rozstrzygnięcia w części dotyczącej skazania M. C. za wskazane we wniosku obrońcy przestępstwa, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

O kosztach sądowych postępowania wznowieniowego orzeczono zgodnie z art.639 k.p.k.